

SILVANO FAUSTI, S.J.

**AMINTEȘTE-ȚI
ȘI ISTORISEȘTE
EVANGHELIA**

Cateheza narativă a lui Marcu

Traducere din limba italiană de:
Adriana Gherasim și Pr. Marius Taloș, S.J.

Cluj-Napoca

2017

CUPRINS

Prefață	
Silvano Fausti - <i>Iezuit și biblist de la periferie</i>	5
Pragul fidelității	10
Index de abrevieri	12
Introducere	15
1. După mine vine Acela care este mai puternic decât mine	
(Mc 1,1-8)	23
2. Tu ești Fiul meu cel iubit	
(Mc 1,9-11).....	36
3. Spiritul l-a dus în pustiu	
(Mc 1,12-13)	43
4. S-a împlinit timpul	
(Mc 1,14-15)	49
5. Veniți după Mine!	
(Mc 1,16-20)	56
6. Taci	
(Mc 1,21-28)	63
7. Și ea începu să le slujească lor	
(Mc 1,29-31)	72
8. Făcându-se seară	
(Mc 1,32-34).....	77

9. Să mergem în altă parte

Respect pentru (Mc 1,35-39)	81
10. Vreau, curăță-te! (Mc 1,40-45)	86
11. Fiul Omului are puterea de a ierta păcatele pe pământ (Mc 2,1-12)	93
12. Nu am venit să-i chem pe cei drepecți, ci pe cei păcătoși (Mc 2,13-17)	104
13. Mirele este cu ei (Mc 2,18-22)	113
14. Fiul Omului este Domn și al sâmbetei (Mc 2,23-28)	121
15. Întinde mâna (Mc 3,1-6)	127
16. O barcă mică pentru a nu fi striviți de mulțime (Mc 3,7-12)	134
17. Și a rânduit Doisprezece ca să fie cu El și ca să-i trimită (Mc 3,13-19)	141
18. Cine este mama Mea și cine sunt frații Mei? (Mc 3,20-35)	151
19. Și dădu rod, care se ridică și cresc (Mc 4,1-9)	160
20. Totul este în parabole (Mc 4,10-12)	168
21. Nu înțelegeti această parabolă? Cum veți înțelega atunci toate parabolele? (Mc 4,13-20)	173

22. Fiți atenți ce auziți
(Mc 4,21-25) 179
23. Fie că doarme, fie că se scoală, noapte
și zi, sămânța răsare și crește
(Mc 4,26-29)..... 184
24. Este cea mai mică dintre toate
semințele de pe pământ
(Mc 4,30-34)..... 189
25. De ce sunteți așa de fricoși? Încă nu aveți credință?
(Mc 4,35-41)..... 193
26. Spirit necurat, ieși din om!
(Mc 5,1-20) 199
27. Credința ta te-a mântuit
(Mc 5,21-43)..... 208
28. Și se mira de necredința lor
(Mc 6,1-6a) 219
29. I-a chemat pe cei Doisprezece și a început a-i trimite
(Mc 6,6b-13).....226
30. I-au luat trupul și l-au pus într-un mormânt
(Mc 6,14-29)235
31. Veniți voi singuri deoparte
(Mc 6,30-33)..... 242
32. Ridicându-și ochii spre cer,
a binecuvântat, a frânt pâinile și le-a dat
(Mc 6,34-44) 246
33. Curaj! Eu sunt, nu vă temeți!
(Mc 6,45-56).....253

34. Inima lor este departe de Mine

Respect pentru (Mc 7,1-23)..... 260

35. Nu este bine să iei pâinea copiilor
și s-o arunci la căței

(Mc 7,24-30).....269

36. „Effathà”, care înseamnă „deschide-te!”

(Mc 7,31-37).....275

37. Mi-e milă

(Mc 8,1-10)282

38. Niciun semn nu va fi dat

(Mc 8,11-13).....289

39. Păziți-vă de aluatul fariseilor și de aluatul lui Irod

(Mc 8,14-21)293

40. Vezi ceva?

(Mc 8,22-26).....298

41. Dar voi, cine spuneți că sunt Eu?

(Mc 8,27-30).....305

42. Fiul omului trebuie să sufere multe

(Mc 8,31-33) 311

43. Dacă vrea cineva

(Mc 8,34-38)..... 318

44. Acesta este Fiul meu cel iubit, ascultați de el!

(Mc 9,1-10).....325

45. Cum de este scris despre Fiul Omului
că va pătimi multe?

(Mc 9,11-13).....334

46. Acest soi nu poate fi scos cu
nimic în afară de rugăciune
(Mc 9,14-29)338
47. Fiul lui Dumnezeu va fi dat în mâinile oamenilor
(Mc 9,30-32).....347
48. Despre ce discutați pe drum?
(Mc 9,33-37)350
49. Nu-l opriți
(Mc 9,38-40).....356
50. În numele
(Mc 9,41-50)362
51. Nu mai sunt doi, ci un singur trup
(Mc 10,1-12).....368
52. A unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu
(Mc 10,13-16)375
53. Pentru Dumnezeu toate sunt posibile
(Mc 10,17-31).....380
54. Iată, urcăm la Ierusalim
(Mc 10,32-34)390
55. Ce vreți să fac pentru voi?
(Mc 10,35-45).....395
56. Ce vrei să fac pentru tine?
(Mc 10,46-52).....402
57. Domnul are nevoie de el
(Mc 11,1-11)411
58. Nimeni să nu mai mănânce rod din tine în veci!
(Mc 11,12-14).....419

59. Casa mea se va numi casă de rugăciune pentru toate neamurile. Dar voi ați făcut-o peșteră de tâlhari.
 (Mc 11,15-19)423
60. Aveți credință în Dumnezeu!
 (Mc 11,20-26)429
61. Vă voi întreba un lucru, și să-mi răspundeți
 (Mc 11,27-33) 434
62. Piatra pe care au aruncat-o constructorii, aceasta a devenit piatra din capul unghiului.
 (Mc 12,1-12)439
63. Dați Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ceea ce este al lui Dumnezeu
 (Mc 12,13-17)447
64. El nu este Dumnezeuul celor morți, ci al celor vii
 (Mc 12,18-27)453
65. Nu ești departe de împărăția lui Dumnezeu
 (Mc 12,28-34)459
66. Însuși David îl numește domn; atunci, cum îi este fiu?
 (Mc 12,35-37) 466
67. A pus din sărăcia ei totul, tot ce mai avea la viața ei
 (Mc 12,38-44)470
68. Piatră pe piatră nu va fi lăsată nedărâmată
 (Mc 13,1-2)476
69. Aveți grijă să nu vă înșele cineva
 (Mc 13,3-23)481
70. Atunci îl vor vedea pe Fiul Omului venind pe nori
 (Mc 13,24-27)492

71. Învățați de la smochin parabola
(Mc 13,28-32).....498
72. O spun tuturor: vegheați!
(Mc 13,33-37).....503
73. Pentru ce s-a făcut această risipă?
(Mc 14,1-11)..... 508
74. Pregătiți acolo pentru noi
(Mc 14,12-16)518
75. Unul dintre voi mă va trăda
(Mc 14,17-21).....525
76. Acesta este trupul meu.
Acesta este sângele meu, al Alianței
(Mc 14,22-26).....531
77. De trei ori mă vei renege
(Mc 14,27-31).....539
78. Rămâneți aici și vegheați
(Mc 14,32-42)..... 545
79. Trebuie să se împlinescă Scripturile
(Mc 14,43-52).....555
80. Eu sunt
(Mc 14,53-65).....563
81. Nu-l cunosc pe omul acesta
(Mc 14,66-72).....571
82. Răstignește-l
(Mc 15,1-15)579
83. Bucură-te, rege al iudeilor!
(Mc 15,16-20).....588

(Mc 15,21).....593

85. L-au răstignit

(Mc 15,22-28).....597

86. Salvează-te pe tine însuși

(Mc 15,29-32).....602

87. Cu adevărat acest om era fiul lui Dumnezeu

(Mc 15,33-39)..... 606

88. Erau și câteva femei care priveau

(Mc 15,40-41)..... 617

89. L-au pus într-un mormânt

(Mc 15,42-47).....623

90. Isus nazarineanul, cel răstignit, a înviat

(Mc 16,1-8)..... 631

91. Mergând în toată lumea,
predicați evanghelia la toată făptura

(Mc 16,9-20)..... 643

1. DUPĂ MINE VINE ACELA CARE ESTE MAI PUTERNIC DECÂT MINE

(Mc 1,1-8)

- ¹ Începutul Evangheliei
lui Isus
Cristos,
Fiul lui Dumnezeu.
- ² Așa cum este scris în profetul Isaia:
*Iată, eu îl trimit pe îngerul meu
înaintea feței tale;
el va pregăti calea ta.*
- ³ *Glasul celui care strigă în pustiu:
Pregățiți calea Domnului,
drepte faceți cărările lui!*
- ⁴ Ioan Botezătorul era în pustiu,
predicând botezul convertirii
spre iertarea păcatelor.
- ⁵ Întreaga regiune a Iudeii
și toți cei din Ierusalim
veneau la el și erau botezați de el în râul Iordan,
mărturisindu-și păcatele.
- ⁶ Ioan era îmbrăcat cu [o haină din] păr de cămilă
și avea o cingătoare din piele în jurul coapselor sale;
mânca lăcuste
și miere sălbatică
- ⁷ și predica zicând:
„Vine după mine
cel care este mai puternic decât mine,
căruia eu nu sunt vrednic,
plecându-mă, să-i dezleg cureaua încălțăminteii.
- ⁸ Eu v-am botezat cu apă,
însă el vă va boteza în Spiritul Sfânt”.

1. Mesajul în context

Respect pentru oameni și cărți

„După mine vine acela care este mai puternic decât mine”, striga Ioan dinaintea mulțimilor, pregătindu-le pentru așteptarea aceuia care îi va chema pe toți să vină după el. Astfel, „glăsul” pregătea calea Cuvântului, vestindu-l pe acela care „va boteza în Spiritul Sfânt”.

Acest pasaj introductiv, foarte dens, va deveni clar abia la sfârșit. Dacă acest lucru e valabil pentru orice introducere în general, cu atât mai mult va fi în cazul lui Marcu care termină făcând trimitere la început.

După titlu (v. 1), înainte de a ne arăta cine este Dumnezeu înaintea omului, Marcu ne arată cum trebuie să fie omul înaintea lui Dumnezeu. Și face aceasta folosindu-se de două citate biblice care scot în relief cele două filoane profetice importante din Vechiul Testament (vv. 2-3), a căror icoană vie este Ioan Botezătorul (vv. 4-8). Ansamblul constituie o viguroasă sinteză a revelației făcute lui Israel, precum și un rezumat al drumului Vechiului Testament pe care fiecare e chemat să-l parcurgă, dacă vrea să iasă în întâmpinarea Domnului care vine.

Omul ce nu-și deschide inima dorințelor cu care Dumnezeu vrea să-l cuprindă și așteptării a ceea ce i s-a făgăduit nu poate să înțeleagă misterul lui Isus.

YHWH a avut nevoie de două milenii – ce lungă educație! – pentru a duce un popor la descoperirea a două adevăruri. Primul constă în faptul că omul este rezultatul dorinței lui Dumnezeu, deoarece, fiind făcut după chipul și asemănarea sa, își găsește în el propria realitate. Al doilea constă în faptul că însuși Dumnezeu e dorință de a se dărui omului, fiindcă pe lângă celelalte daruri, nu vrea să-i ofere acestuia altceva decât pe sine însuși, suma tuturor celorlalte daruri și cel mai mare dar care întrece orice dorință.

Ar fi bine să ne oprim puțin la aceste prime versete pentru a explica, măcar pe scurt, temele lor. Celelalte urmează a fi descoperite ori de câte ori va fi nevoie pentru fiecare istorisire în parte, prin trimiterile și aluziile la Vechiul Testament cuprinse în mesajul lor.

Prima condiție necesară pentru a ieși în întâmpinarea Domnului care vine este setea de *dreptate*. Omul dă peste o

prăpastie de netrecut între ceea ce este și ceea ce ar trebui să fie. Și vai de el dacă se resemnează: Dumnezeu nu-și dorește așa ceva. Căci el personal a promis că va veni să facă dreptate și să pună capăt oricărei nedreptăți (v. 2 = Mal 3,1 urm.). Acesta e cel dintâi stâlp al credinței lui Israel: lumea nu este supusă dominației și bunului plac al omului păcătos și nedrept, ci domniei lui Dumnezeu, care e sfânt și drept.

A doua condiție este setea de *libertate*. Omul cade în plasa multor forme înșelătoare de robie, atât din afară, cât și dinăuntru. Vede binele, dar nu e în stare să-l transpună în viață; intuieste fericirea dar n-o poate urma; se simte împiedicat atât înăuntru cât și în afară când vrea să ajungă la scopul pentru care a fost făcut. Celui care se teme că libertatea nu ar fi posibilă îi vine în întâmpinare un „glas” care strigă să se deschidă în pustiu calea ce duce din pământul robiei spre patria dorinței.

Altminteri, în orice parte ar fi, omul se găsește în exil. Numai aici poate locui, pentru că aici este casa lui, pe care Dumnezeu i-a dat-o și a promis să i-o redea (v. 3 = Is 40,1 urm.). Ioan este *îngerul* (= purtătorul mesajului), adică profetul care, denunțând *păcatul* și anunțând *iertarea*, îl face pe om să *se convertească* la dreptatea lui Dumnezeu. El este totodată *glasul* de încurajare ce pregătește noul exod spre libertate.

Ultimul dintre profeți este zugrăvit cu trăsăturile primului, cu care se reia și se sfârșește învățătura. Ilie e acela care vine să convertească inimile (Mal 3,23) pentru a le deschide Domnului. El este profetul prin excelență, degetul îndreptat direct către Isus, cel care trebuie să vină.

Prima lui caracteristică este aceea că trăiește ceea ce anunță. Stă în *pustiu*, în afara nedreptății și înaintând spre libertate. Nemulțumit de tot ceea ce este vechi, stă în *așteptarea* a ceva nou. Omul e caracterizat de ceea ce așteaptă. „Prea mare pentru a nu avea nevoie de nimeni” (Pascal), el este mereu descumpănit, având mereu în față povara propriului adevăr. De aici nostalgia viitorului, cu inima plină de durere pentru ceea ce încă nu există. Atras de dorință, e totdeauna în căutarea a ceea ce este esențial pentru el, a propriei stele care-i lipsește încă. Spre deosebire de celelalte lucruri care sunt ceea ce sunt, omul e în realitate ceea ce nu este încă, e devenire spre ceea ce tinde. Prin natură „excentric”, adică având

centrul situat în afara propriului sine, e în mod necesar un *viator*, în drum spre „locul său natural” care-i stă mereu puțin mai în față. Așa cum copacul se-nalță spre înălțimi și piatra cade spre pământ, tot astfel omul e atras în mod misterios spre imaginea sa ascunsă.

Botezătorul este omul dorințelor, vestindu-ne imediata lor realizare: cel care vine după el va coincide cu orice așteptare a omului și cu orice promisiune a lui Dumnezeu. Într-adevăr, ne va boteza (= scufunda) în *Spiritul Sfânt* (= viața lui Dumnezeu). Prin Isus, Dumnezeu se scufundă în realitatea umană, iar omul se scufundă în viața lui Dumnezeu.

Pe scurt, versetul 1 ne prezintă caracteristicile, conținutul și diviziunea generală a evangheliei, care e Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu; versetele 2-3 scot în evidență, sumar, așteptarea fundamentală a poporului lui Israel – venirea Domnului și sfârșitul robiei noastre; versetele 4-8 ni-l înfățișează pe Botezător ca fiind întruparea așteptării ce tinde de pe acum spre împlinire.

Isus reprezintă așteptarea: e Domnul care vine să ne scufunde în Spiritul său, împlinind astfel dreptatea sa. El ne însoțește pe calea întoarcerii din exil spre casă.

Ucenicul trebuie să cultive în sine acele dorințe pe care Dumnezeu le-a trezit în Israel prin cuvântul său și despre care Botezătorul dă mărturie în mod exemplar: setea de libertate și fraternitate, curajul de a ieși, puterea de a înfrunta deșertul, conștiința păcatului și a iertării, voința de convertire, așteptarea aceluia „mai puternic” care vine și a darului Spiritului său. Tot ceea ce Isus va face și va spune în continuarea evangheliei, va fi înțeles și experimentat pas cu pas de către cel ce are aceste dispoziții care, pe de altă parte, mai mult decât presupuse, vor fi trezite de acțiunea și de cuvântul său.

2. Lectura textului

v. 1 *Începutul*. În acest cuvânt își găsește ecou versetul de început din Biblie, atunci când Dumnezeu a creat universul (Gen 1,1). El nu este antagonistul, ci, dimpotrivă, izvorul creaturii sale. Isus este începutul unei lumi noi, cu ceruri noi și un pământ nou, locuința omului nou.

Evangelhie. Înseamnă „veste bună”, care aduce bucurie. Cuvântul „evanghelie” ar putea fi înțeles mai bine dacă l-am compara cu cel de „lege”. Aceasta ne-ar ajuta să cunoaștem mai bine limitele binelui, să ne ferim de rău denunțându-l, să-l judecăm și să-l condamnăm pe cel care îl săvârșește. Principiul său imediat este conștiința. Dar încă de la început, omul l-a confundat pe Dumnezeu cu legea: l-a considerat numai ca tată și, pe deasupra, doar dintr-o perspectivă umană parțială; l-a înlocuit cu propriul super-eu. Acest echivoc e posibil să fi fost favorizat de un anumit mod de a predica.

„Evangelhia” e acea veste bună care ne spune că Dumnezeu nu este tatăl-patron, judecătorul atotvăzător și nemilos. El nu este interdicția supremă, ci ultima posibilitate a omului. Conștiința curată ne impulsionează, ne judecă și ne condamnă. Dar e o minciună ucigătoare s-o preschimbăm în Dumnezeu. El este cu adevărat pentru noi atât tată cât și mamă, care ne iartă și ne întâmpină mereu cu o dragoste pe măsura nevoii noastre de fii. Cu cât răul ne îndepărtează mai mult de el, cu atât el se apropie mai mult de noi și ne stă în preajmă. Starea noastră vrednică de plâns e singura măsură a milostivirii sale. Numai crucea ne va arăta cine este Dumnezeu pentru noi și cine suntem noi pentru El: El e iubirea fără limite, iar noi suntem fiii Săi, iubindu-ne după măsura păcatului nostru.

Evangelhia, prin istorisirea vieții lui Isus, ne face părtași la această nouă experiență a lui Dumnezeu. Este cu adevărat „puterea lui Dumnezeu pentru mântuirea oricărui om care crede” (Rom 1,16).

Marcu folosește cuvântul „evanghelie” de șapte ori (1,1.14.15; 8,35; 10,29; 13,10; 14,9). Înțelesul său este unul dublu și se referă atât la vestea cea bună adusă de către Isus, cât și la vestea cea bună despre Isus, fiind mesager și mesaj în același timp. El este prezent cu adevărat în cuvintele ce ne vorbesc despre el, ca învățător lăuntric ce se adresează inimii și o deschide pentru a-i ieși în întâmpinare (Fap 16,14).

Termenul „evanghelie” își găsește complementul în termenii paraleli „Cuvânt” și „împărăție a lui Dumnezeu”.